

OPONENTSKÝ POSUDOK na habilitačnú prácu

Autor práce: **PhDr. František Okruhlica, PhD.**

Téma práce: **Vlastnícká správa spoločnosti (Corporate Governance)**

Úvod

Oponentský posudok na habilitačnú prácu bol vypracovaný na základe menovacieho dekrétu dekana Fakulty managementu Univerzity Komenského v Bratislave prof. RNDr. Jozefa Komorníka, DrSc., zo 16.10.2013.

Hodnotenie habilitačnej práce z hľadiska cieľa, poznatkovej bázy a vedeckého prínosu

Dynamické zmeny prebiehajúce v prostredí a zvyšujúce sa nároky na dosahovanie konkurencieschopnosti kladú stále náročnejšie požiadavky na manažment spoločností, ako i kontrolu manažmentu spoločností. Pod tlakom týchto zmien preto narastá dôležitosť otázky správy spoločností. Z tohto hľadiska hodnotím spracovanie habilitačnej práce na danú tému ako aktuálne.

Predložená habilitačná práca je zameraná na problematiku vlastníckej správy spoločnosti. Podáva zhodnotenie tradičných i súčasných teoretických pohľadov v tejto oblasti a prináša aktuálne poznatky pre teóriu i podnikovú prax, ktoré umožňujú zdokonaľovať správu spoločnosti.

Habilitačnú prácu predkladá jej autor k habilitačnému konaniu vo forme knižnej publikácie recenzovanej dvomi recenzentmi. Knižnú publikáciu vydalo vydavateľstvo Iura Edition, spol. s r.o. v edícii Ekonomia v roku 2013 ako prvé vydanie. Publikácia bola spracovaná ako monografia v rozsahu 336 strán vrátane zoznamu použitej literatúry a vecného registra. Habilitačná práca je výsledkom pedagogickej a vedecko-výskumnej práce autora, ako i jeho pôsobenia v hospodárskej praxi v oblasti strategického plánovania, strategického manažmentu a správy spoločnosti. Text publikácie je jasný, vcelku vhodne a logicky štruktúrovaný, pre názornosť vhodne doplnený obrázkami a tabuľkami. Predložená publikácia svojím obsahom a spracovaním, ako aj prezentovanými výsledkami má charakter vedecko-pedagogickej práce.

Autor predloženej habilitačnej práce si vytýčil za cieľ „podať komplexný, systematický a všestranný pohľad na problematiku správy spoločnosti v kontexte svetovej a domácej teórie a praxe“. Takto vytýčený cieľ hodnotím ako jasný a logický, reflektujúci požiadavky súčasnej podnikovej praxe. Predložený text dokumentuje, že vytýčený cieľ bol naplnený.

Z hľadiska obsahového je text štruktúrovaný do jedenástich kapitol sledujúcich danú tému a vytýčený cieľ.

Prvé tri kapitoly tvoria teoretický vstup do problematiky správy spoločnosti. Autor v nich vymedzuje a objasňuje základné pojmy v oblasti správy spoločnosti, zaoberá sa teóriami správy spoločnosti, pohľadmi na efektívnu hranicu organizácie, čím vytvára vhodné teoretické východiská pre ďalšie časti práce.

Štvrtá kapitola prináša hodnotiaci pohľad na rôzne typy modelov správy spoločnosti, poukazuje na vývojové tendencie modelov správy, čím ďalej rozvíja teoretickú základňu poznatkov v oblasti správy spoločnosti.

Ďalšie kapitoly sa venujú aktuálnym otázkam súvisiacim s témou habilitačnej práce. V piatej a šiestej kapitole prináša autor pohľady na koncepciu ekonomickej transformácie v tranzitívnych ekonomikách, osobitne v Československu a v Slovenskej republike a celkovo na súčasný stav i ďalší vývoj inštitucionálneho prostredia z pohľadu formálnych i neformálnych inštitúcií.

Siedma kapitola prináša ucelený pohľad na správne orgány spoločnosti z hľadiska objasnenia ich podstaty, komunikácie a rozhodovania v správnych orgánoch, ako aj budovania informačného systému na podporu rozhodovania.

Problematikou riadenia rizika a interného i externého auditu v kontexte s pohľadom na výkonnosť spoločnosti sa podrobnejšie zaoberá ôsma kapitola. V deviatej kapitole sa autor zaoberá témou transparentnosti, komunikácie so zainteresovanými stranami a otázkami súvisiacimi s výročnou správou z hľadiska jej podstaty, významu a všeobecnej štruktúry výročnej správy.

Súčasťou syntézy výsledkov skúmania sú poznatky v desiatej a jedenástej kapitole. Autor v nich poukazuje na podstatu a dynamiku vlastníckych rozhodnutí v kontexte s riadením rastu spoločnosti. Zároveň uvádza rôzne dôvody zlyhania správy spoločnosti a poukazuje na niektoré opatrenia proti zlyhaniu správy spoločnosti. Celá problematika je vhodne uzatvorená pohľadom na súčasné trendy v tejto oblasti vo svete. Pozitívne hodnotím i príklady, ktoré sú uvádzané v rámci jednotlivých kapitol a ktoré bližšie tak objasňujú danú tématiku.

Záver práce celkovo sumarizuje význam a výsledky publikácie. Publikácia obsahuje zoznam bibliografických odkazov a vecný register.

Formálne aspekty predloženej habilitačnej práce

Predložená habilitačná práca má zodpovedajúcu formálnu úpravu. Text je vhodne spracovaný, výsledky a závery sú dopĺňané obrázkami i tabuľkami, čo sprehl'adňuje daný text a prispieva k lepšiemu pochopeniu uvádzaných poznatkov.

Možnosti využitia habilitačnej práce

Habilitačná práca prináša prehľad, analýzu a hodnotenie súčasného stavu poznania v oblasti správy spoločnosti, správnych orgánov, postavenia interného auditu na podporu výkonnosti spoločnosti a postavenia správy spoločnosti v kontexte s riadením jej rastu. Systemizáciou týchto poznatkov a ich spracovaním do ucelenejších pohľadov na danú problematiku prináša autor hodnotnú poznatkovú bázu v oblasti ďalšieho skvalitňovania činnosti správnych orgánov, interného auditu a skvalitňovania riadenia rizika a predchádzania zlyhaniu správy spoločnosti. Závery a výsledky dosiahnuté v habilitačnej práci sa stávajú vhodným inšpirujúcim námetom na ďalšiu výskumnú činnosť v tejto oblasti a prínosom pre využitie v pedagogickej činnosti. Zároveň poskytujú využiteľné poznatky pre podnikovú prax.

Námety a otázky k vedeckej rozprave v rámci obhajoby

1. Na strane 80 autor prezentuje model správy nemeckej spoločnosti pre ktorý je „typické pomerne silné postavenie zamestnancov pri rozhodovaní v spoločnosti“. Aké sú skúsenosti s uplatnením tohto modelu v iných krajinách, resp. v interkulturálnom prostredí globálne pôsobiacich spoločností?
2. V časti 7.6 Informačný systém pre správne orgány (strana 191) je konštatované, že „je dôležité, aby sa správny orgán aktívne angažoval pri vytváraní informačného systému

podľa svojich predstáv“. V tejto súvislosti je vhodné objasniť špecifické požiadavky správnych orgánov na dotváranie informačného systému spoločností.

3. Na strane 56 autor objasňuje pojem ekonomická organizácia slovami „ak hovoríme o ekonomických organizáciách, máme na mysli organizácie s širšom zmysle slova, zahrňujúcich spojenie ľudských a ďalších ekonomických zdrojov“. Táto interpretácia pojmu si vyžaduje podrobnejšie objasnenie.
4. Na strane 186 (v časti 7.5.3) uvádza autor, že „skutočnou výzvou pre správny orgán je potreba jeho vysokej výkonnosti“. V tejto súvislosti vzniká otázka ako hodnotiť výkonnosť správneho orgánu v danej spoločnosti.
5. V práci na strane 143 sa konštatuje, že „Slovenská republika zapracovala v predchádzajúcom období viacero smerníc EÚ a odporúčaní OECD, ktoré sa týkajú správy spoločností“. Skúste stručne zhodnotiť, ako sa tieto legislatívne prejaviли v danej oblasti a kde i naďalej pretrvávajú problémy?

Záver

Predložená habilitačná práca svojim vedeckým prístupom analyzuje a hodnotí poznatky v oblasti správy spoločnosti a prináša možnosti ako ich ďalej posunúť a rozvinúť pre súčasné potreby riešenia tejto problematiky v teórii a v praxi.

Predložená habilitačná práca „Vlastnícka správa spoločnosti (Corporate Governance)“ autora Františka Okruhlicu spĺňa požiadavky kladené na habilitačné práce a na základe toho

odporúčam

ju k obhajobe v rámci habilitačného konania o udelenie titulu docent v odbore 3.3.15. manažment.

V Bratislave 19. 12. 2013

prof. Ing. Jozef Papula, PhD.
oponent